

3 juli 2007

LANDSCHAPSVEILING door Bob Huët

Veiling voor het onderhoud van een polderparadijsje

Het is *Living in paradise*, vindt boer **Zeger Stappershoef** uit Erlecom. De drukke weg naar Millingen ligt 300 meter verderop, maar hier in het veld snap je precies wat hij bedoelt. Tussen zijn akkers liggen de door hem onderhouden en ontwikkelde paradijsjes: hagen, bospartijtjes en ruige slootkanten. Twee hazen springen weg in de haag, vlinders doen er hun dansjes en een koppeltje valken oefent loopings.

Allemaal rond dit stukje natuurlijke beschutting voor fauna en flora. Zo vanzelfsprekend als het lijkt is het niet.

Landschapsonderhoud kost geld, helemaal aan de rand van Nijmegen waar Stappershoef gewoon meer melkkoeien zou neerzetten als het hem puur om omzet ging. Maar dit is een boer met een missie. Hij wil aantonen dat de combinatie van landbouw én landschapsbeheer een must is wil je straks overleven in een wereld van steeds grootschaliger productiemethoden. En dus omarmde hij een gewaagd plan van de natuurorganisatie ARK om degenen die het meest genieten van het landschap (recreanten) er ook in financieel in te betrekken.

Nu de bijzondere landschapsveiling is aangekondigd en geïnteresseerd kopers zich roeren, wordt Stappershoef steeds vaker gebeld door bezorgde collega's. Hoezo land veilen terwijl je toch eigenaar blijft? Dat vroeg toelichting. Geen boer zal graag afstand doen van de zeggenschap over zijn eigen grond.

Ook Zeger niet. Kopers worden via een andere partner in het project, Via Natura (het regionale landschapsfonds) eigenaar van een dienstverlening en know how. Ze krijgen ook een beetje inspraak bij de ontwikkeling van stukjes polder. Of het allemaal gaat lukken weet Zeger niet. Maar als het een succes wordt dan wacht Nederland een revolutie in natuurontwikkeling.

De Ooij beleeft over twee maanden een wereldprimeur. Op 15 september worden voor het eerst stroken grond geveild aan burgers en bedrijven. Die grond wordt dan tien jaar lang onderhouden of door boeren ontwikkeld tot nieuwe natuur. In een serie zomer verhalen kijkt De Gelderlander vooruit met betrokkenen.

“Hoezo land veilen terwijl je toch eigenaar blijft?”

10 juli 2007-08-07

LANDSCHAPSVEILING door Jacqueline van Ginneken

Salade De Tien Geboden, met producten uit de streek

Regelmatig duikt hij de Ooijpolder in, met de auto, dat wel. Naar het Kerkdijkje bij Leuth – ‘zó mooi’ –, naar de ooievaars, de galloways, om te kijken of de ijsvogel er nog zit of gewoon, om een kopje koffie te drinken bij Oortjesherken. Even weg van de hectiek van de stad. In zijn kunstperiode heeft hij veel schilderijen van de Ooypolder gemaakt.

Roel Velvis - wandelaar, vogelaar én ondernemer - hééft kortom wat met het gebied aan de rand van Nijmegen. En als uitbater van Vivaldi's aan de Waalkade vindt hij het geweldig om betrokkenheid met het polderparadijsje te laten zien.

Hoe? „Op onze kaart staat nu een salade Barcelona. Daar kunnen we salade De Tien Geboden van maken of een salade Persingen. OudeWaal, hm, dat klinkt niet zo lekker. Een salade met streekproducten, dat is wel een idee. En een percentage van die lunch zou dan naar het poldergebied moeten gaan.”

Misschien, denkt hij hardop verder, kunnen de gezamenlijke Waalkade-ondernemers bij de landschapsveiling van de Ooijpolder een strook grond kopen. „Financieel participeren, op wat voor manier dan ook, dat is mijn idee. Ik zal eens een balletje opwerpen. Ná de Vierdaagsefeesten dan.”

Wandelaars, fietsers, vogelaars en andere natuurliefhebbers die naar de polder gaan, of de polder uitkomen, vormen immers een belangrijke doelgroep voor de horeca aan de Waalkade. „Vooraf op zondag. Daarom gaan we ook om negen uur open”, aldus Velvis. Het natuurgebied onder handbereik is kortom heel goed voor de nering. Dat Nijmegen een informatiecentrum wil bouwen onder de Waalbrug, is ‘fantastisch’. Hoewel Velvis wel zijn bedenkingen heeft of het op die plek wel kan, vanwege het water en monumentenregels. Een alternatief heeft hij wel: het pand naast zijn uitspanning. „Dat staat al anderhalf jaar leeg, er rust kennelijk geen zegen op. Wat mij betreft mag de gemeente hier zo een informatie-centrum beginnen.”

Op 15 september worden voor het eerst stroken grond in de Ooijpolder geveild. Die grond wordt dan tien jaar lang onderhouden of ontwikkeld tot nieuwe natuur. Dit is de tweede aflevering in een serie.

‘Een percentage van een lunch investeren in het poldergebied’

24 juli 2007

LANDSCHAPSVEILING door Bob Huët

Niet alleen overheidsgeld voor natuurbehoud

Zo'n vijftien jaar geleden kocht het Wereld Natuur Fonds (WNF) lappen grond in de Millingerwaard. Dat heette toen een strategische transactie. De natuurorganisatie wilde feitelijk medezeggenschap kopen in de ontwikkeling van een nieuw natuurgebied. De 'meepraatgronden' van destijds zijn al lang weer doorverkocht aan Staatsbosbeheer.

Het WNF zal volgende maand geen Meidoorns of Sleedoorns (20 euro per struik) kopen bij 's werelds eerste landschapsveiling, die plaatsheeft in de Ooijpolder. „ Als ik wat koop dan misschien als particulier, maar niet als organisatie”, zegt **Arjan Berkhuisen**. Hij werkt bij het WNF als beleidsmedewerker voor het zoete water en is nauw betrokken bij de veiling in de Ooijse polder, waarvan de kosten mede door het WNF worden gedragen. Boeren leasen geveilde stukken landschap aan particulieren en bedrijven, die zo het originele onderhoud ervan betalen. Berkhuisen gelooft in dit project . Het WNF was toch al op zoek naar andere economische drijfveren achter natuurbehoud. „Dat behoud niet alleen iets is wat uit overheidsmiddelen kan bestaan.”

De Ooijse veiling is deel van een groter project: *One Europa, More Nature*. Daarbij steunt het WNF zeven innovatieve natuurprojecten, van Spanje tot Letland. Berkhuisen: „ De logica hier is dat je in stedelijk gebied zit waar mensen veel genieten van natuur. Veel liefhebbers wandelen in de Ooijpolder.

Waarom zouden ze er dan niet een financiële bijdrage voor overhebben.” Natuurlijk, deze methode is wel gereserveerd voor een stedelijk gebied in een welvarend land. Berkhuisen: „ Als dit hier gaat lukken, zie ik Scandinavië en Duitsland volgen. Voor de omgeving van pakweg Nairobi lijkt het me niet zo geschikt.”

Op 15 september worden voor het eerst stroken grond in de Ooijpolder geveild. De grond wordt dan tien jaar lang door de boer onderhouden of ontwikkeld tot nieuwe natuur. Dit is de derde aflevering in een zomerserie.

“Deze methode is voor een stedelijk gebied in een welvarend land.”

31 juli 2007

LANDSCHAPSVEILING door Geert Willems

‘Je kunt het van de belasting aftrekken’

Een moderne vorm van ‘Adopteer een kip’. Zo noemt burgemeester **Paul Wilbers** van Ubbergen de landschapsveiling die op 15 september wordt gehouden. Hij is die dag de veilingmeester. Bedrijven en particulieren kunnen een stukje grond, een haag en zelfs een heel wandelpad in de Ooijpolder ‘kopen’. „Maar natuurlijk koop je het niet echt, want de grond blijft in eigendom van de boer. Je doneert in feite geld zodat je er van verzekert dat ‘jouw’ stukje grond behouden blijft voor natuur en recreatie. Ook koop je voor een paar jaar onderhoud. Het is liefdadigheid: je kunt het dus van de belasting aftrekken.”

Wilbers vindt de veiling een spannend idee, dat een voorbeeld kan zijn voor andere gebieden. „Vroeger maakte je landschapsbeleidsplannen. Dan wees je leuke dingen aan die zo moesten blijven. Het nadeel is dat je nergens meer mag aankomen. Het gras en onkruid blijven staan en een fietspad of weg komt er nooit meer. Bij deze opzet mag en moet je ook die dingen doen: vlechthekken aanleggen, toegankelijk maken en onderhouden. De ruilverkaveling heeft ervoor gezorgd dat grote terreinen zijn ontstaan, waardoor je niet meer langs en dwars door de landerijen kunt lopen. Nu wordt het gebied weer opengesteld en hoeft niet meer alles over die dijken.”

De veilingmeester verwacht dat vooral bedrijven op de kavels gaan bieden. „Dat is goed voor het groene imago van zo’n ondernemer. Die kan zeggen: onze firma heeft hiervoor betaald.

Het kan ook educatief iets opleveren. Een werknemer kan met zijn kinderen naar de polder komen. ‘Deze haag heeft het bedrijf van papa gekocht en er zitten allemaal vogeltjes in.’”

Wilbers is bekend om z’n gloedvolle redes als burgemeester en is in Groesbeek al vele jaren een populair buutredner. Maar veilingmeester? „Nooit gedaan.”

Op 15 september worden voor het eerst stroken grond in de Ooijpolder geveild. De grond wordt dan tien jaar lang door de boer onderhouden of ontwikkeld tot nieuwe natuur. Dit is de vierde aflevering in een zomerserie.

'Deze haag heeft het bedrijf van papa gekocht'

Burgemeester Paul Wilbers van Ubbergen treedt op als veilingmeester.
Foto **Flip Franssen**.

7 augustus 2007

LANDSCHAPSVEILING door *Geert Willems*

Landschap van Ooijpolder beweegt, golft en draait

Een directeur van een reisorganisatie moet weten waaraan een regio moet voldoen om toeristen te trekken. Dat is één van de redenen dat **Gert Nieuwboer** van SNP Natuurreizen in de commissie van aanbeveling zit voor de landschapsveiling in de Ooijpolder. Op 15 september kunnen particulieren en bedrijven bieden op hagen, wandelpaden en bruggetjes, zodat de landerijen tussen Persingen en Ooij toegankelijk worden voor wandelaars. De bidders krijgen de kavels niet in eigendom maar financieren eigenlijk aanleg en onderhoud.

„Een origineel idee, dat ik wil steunen”, zegt Nieuwboer.

„Mijn rol is overigens beperkt. Mijn naam komt voor op een lijstje, zodat deelnemers weten dat het kosjer is.”

Dat wil niet zeggen dat hij niets over de Ooijpolder kan vertellen. Hij woont aan de rand van het gebied, komt er dus vaak, en heeft ook lange tijd een wandelreis door het Rijk van Nijmegen in het SNP-programma gehad. „Er zit veel afwisseling hier in het landschap. Het rivierengebied van Ooij, de stuwwal van Beek en Groesbeek en de heides van Mook. Maar alleen de polder zelf al is fantastisch: dat beweegt, golft en draait. Zeker als je vanaf Beek de polder in rijdt, kom je een heel dynamisch landschap tegen. Dat wil je graag als wandelaar. Als je vier kilometer over een lange, rechte weg wandelt, ben je het een keer zat. Als SNP gaan wij op zoek naar gebieden met veel afwisseling. En de infrastructuur moet er zijn: paadjes en bruggetjes, waardoor je rond kunt lopen. Teruglopen over dezelfde route is taboe bij wandelaars.”

SNP zal zelf overigens niet gaan bieden tijdens de landschapsveiling. „Wij zijn licentiehouders van het Wereldnatuurfonds en dragen een vast deel van onze winst af. Daarmee steunen we met name kleinschalig toerisme in minder ontwikkelde gebieden in Europa. Daar profiteren we zelf ook van.”

Op 15 september worden voor het eerst stroken grond in de Ooijpolder geveild. De grond wordt dan tien jaar lang door de boer onderhouden of ontwikkeld tot nieuwe natuur. Dit is de vijfde aflevering in een serie interviews met betrokkenen.

"Teruglopen over dezelfde route is taboe bij wandelaars"

Directeur Gert Nieuwboer van SNP Reizen poseert in een vakantiekaart, gemaakt in de Ooijpolder.
Foto **Gerard Verschooten**

14 augustus 2007

LANDSCHAPSVEILING door Geert Willems

Tien jaar onderhoud van metertje haag kost 16 euro

Tiny Wigman heeft er alle vertrouwen in dat de landschapsveiling op 15 september een groot succes gaat worden. De mede-organisator van de veiling is net terug van vakantie en maakt zich op voor de grote eindsprint. De afgelopen maanden heeft zij grote ondernemers uit de regio proberen warm te maken om mee te bieden op onderhoud en aanleg van hagen, natuurstroken en hooiland tussen het dorp Beek en de buurtschap Wercheren. „Ik ben op bezoek geweest bij de rotary, businessclubs en ondernemersverenigingen. De meesten reageren dan heel enthousiast. Voor mijn vakantie waren er al harde toezeggingen van drie grote bedrijven, maar dat worden er nog meer. Sommigen vragen wel ‘kunnen we dan ook delen in de winst?’ Nee dus, het is voor het goede doel. Er komt wel een bord met de sponsors.”

De aanwezigen kunnen die zaterdag 15 september (in het open veld) bieden op onder meer het onderhoud van dertien natuurstroken, drie strak gecoiffeerde scheerhagen en zelfs een heel wandelpad. „De contactpersoon van het notaris kantoor Dirkzwager houdt van wandelen, dus die was daarin geïnteresseerd. Zelf bood hij ook nog aan om die dag aanwezig te zijn om alle contracten gratis op te maken.”

Zo zijn er nog meer spontane aanbiedingen binnengekomen.

Van de biologe/ kunstenaar Ingrid Claessen uit Groesbeek bijvoorbeeld, die schilderijen in het te veilen landschap heeft gemaakt en die ook te koop aanbiedt. Ook wil ze een schilderij maken van een bepaalde natuurstrook voor het bedrijf dat het onderhoud gaat betalen.

Ook mensen met minder goed gevulde portemonnees kunnen meedoen, door samen met anderen (een volleybalclub bijvoorbeeld) te bieden. Ook wordt er een haag van in totaal 542 meter lang per meter geveild.

Wigman: „Het kost 16 euro om een metertje haag tien jaar te onderhouden.”

Op 15 september worden voor het eerst stroken grond, hagen en andere landschapsdelen in de Ooijpolder geveild. Dit is de zesde aflevering in een serie.

‘Delen in de winst? Nee dus, het is voor het goede doel!’

Tiny Wigman in het zenuwcentrum van de landschapsveiling: het kantoor van de stichting Via Natura.
foto **William Moore**

21 augustus 2007

LANDSCHAPSVEILING door Geert Willems

Nieuwe brug over 't Meertje brengt wandelaar in weiland

Eén van de meest opvallende zaken die op 15 september onder de hamer komen bij de landschapsveiling van de Ooijpolder, is de toekomstige brug over 't Meertje. Vanaf het fietspad tussen Wylerbergmeer en de Thornsestraat kunnen wandelaars al over een paar weken de brug over en vervolgens dwars door de landerijen van boer Zeger Stappershoef lopen. Bieders op de veiling kunnen ervoor zorgen dat voor een kleine 4.000 euro het bruggetje de komende tien jaar wordt onderhouden. Ontwerper van de eenvoudige stalen brug, met de houten planken, is **Ben Braster**. Hij tekende ook al voor het zelfbedieningsveer in Persingen, een paar honderd meter verderop. „Dit was eenvoudiger, omdat er niets hoefde te bewegen. Sterker nog: het moet juist niet bewegen. De opdracht is om het zo simpel mogelijk te houden. Dan denk je aan planken over een slootje. Maar dat slootje is wat groter dus moeten de planken ook wat groter.”

De brug wordt 21 meter lang en 1 meter breed. Klein Scheepbouw Peters in Winssen werkt er momenteel hard aan om de brug voor de veiling klaar te hebben. „Er mogen alleen voetgangers over en dat betekent dat de constructie 400 kilo per vierkante meter moet kunnen dragen.” Grappig is wel dat er bij de veiling op het onderhoud van de brug geboden kan worden, terwijl Braster z'n best heeft gedaan om het bouwwerk onderhoudsvrij te maken. „We gebruiken naaldhout dat onder druk en hoge temperatuur tot de meest duurzame soorten is gaan behoren. Voor brugplanken bestaat dat procedé pas een half jaar.” Op de plaats waar de brug komt te liggen, zijn inmiddels pijlers geplaatst. Binnenkort komen er nog twee bruggenhoofden bij. De oversteek

wordt op maaiveldniveau gelegd, anderhalve meter boven het water. „Niet op de taluds dus, want die zijn te hoog. De brug moet niet te veel opvallen. Er hoeven ook geen boten onderdoor, alleen de maaiboot van het waterschap.”

Dit is de voorlaatste aflevering van een serie over de landschapsveiling van de Ooijpolder, die op 15 september wordt gehouden.

‘De brug moet niet te veel opvallen’

Ontwerper Ben Braster bij zijn brug die wordt gemaakt bij Peters Klein Scheepbouw in Winssen.
Foto **Mariska Hofman**

29 augustus 2007

LANDSCHAPSVEILING door *Geert Willems*

Wandelroute voor mens en dier

Over ruim twee weken worden stroken grond in de Ooijpolder geveild. Met het geld wordt een wandelroute dwars door grasland ontwikkeld en onderhouden. Onze verslaggever verkende de route. Hij liep langs koeien en klom over prikkeldraad.

Er zijn veel manieren om een nieuwe natuurlijke wandelroute te financieren. Op 15 september gebeurt dat voor het eerst met een landschapsveiling in de Ooijpolder, tussen Beek en Erlecom. Daarbij adopteert een sponsor aanleg en tien jaar onderhoud van een stukje route: een haag, een wei, een brug of een struikje.

Enkele weken voor de première is het gewraakte wandelpad, dat door sommigen al tot De Onthaasting is gedoopt, nog niet klaar. Het belangrijkste onderdeel dat ontbreekt is de brug over 't Meertje die ervoor gaat zorgen dat het een mooie ronde route wordt. Maar het gaat allemaal goed komen, verzekert **Bart Beekers** van stichting Ark, de natuurgids van deze dag.

De brug komt er op 8 september en vanaf dan is het pad voor iedereen toegankelijk. De wandeling vandaag start op het fietspad van de Thornsestraat, de drukke weg die voor inwoners van Leuth, Kekerdom en Millingen de route is naar de rest van Nederland. De auto's rijden er hard en daarom is de Thornsestraat een echte barrière in de route. „En niet alleen voor mensen, ook voor dieren”, volgens gids Beekers. „Hier zijn al eerder twee dassen gesneuveld en jaarlijks worden er zo'n achttien reeën aangereden.” De nieuwe route is bestemd voor mens en dier, maakt hij duidelijk, dus komt er iets verderop ook een faunatunnel. De bedoeling is dat er een brede groene corridor ontstaat, zodat grote zoogdieren vanaf de stuwwal de uiterwaarden in kunnen en zelfs doorstomen naar de Veluwe. „De edelherten staan al te popelen aan de Duitse zijde van de heuvelrug”, volgens Beekers. „Ze zijn zelfs al aan de Nederlandse zijde gezien.

Het zou toch mooi zijn als die dieren voor het eerst sinds de late middeleeuwen weer terugkomen in de Ooijpolder. Vervolgens kunnen ze ook contact maken met de soortgenoten op de Veluwe. De grote rivieren? Dat is voor die dieren geen probleem: die zwemmen ze zo over. De drukke scheepvaart maakt het wel moeilijker.” Meteen na de oversteek van de Thornsestraat dient zich een nieuwe drempel aan: prikkeldraad. Met veel moeite wurmen de wandelaars zich tussen de scherpe punten door. Beekers: „Volgende week moet ook de houten overstap klaar zijn. Alleen wandelaars kunnen erover, mountainbikers en crossmotoren zien we hier liever niet.” Inmiddels blijkt ook de onderhoudsploeg voor het groene wandelpad gearriveerd. Een kleine kudde van elf koeien moet het gras van het pad kort grazen. „Dat is ook nieuw voor mij”, reageert Beekers enthousiast. „De komst van de koeien is eigenlijk de aftrap voor het pad. Er is ook al een waterbron gemaakt, waar de dames kunnen drinken, zie ik. Ik hoop in ieder geval dat het alleen dames zijn.” De dieren zijn duidelijk nog niet gewend aan recreanten. Wezenloos staren ze de wandelaars aan en deinzen nerveus achteruit als ze dichterbij komen. Tussen de koeienvlaaien door gaat de route naar 't Meertje/ De Wetering, waar de fundering voor de nieuwe brug al klaarligt. „Voor reeën en dassen is dit geen barrière, maar wij kunnen nu beter omdraaien.” Op de terugweg blijkt dat de onderhoudsploeg aan het schaften is. Ze drommen samen rond de waterbron. Beekers: „Alsof ze met z'n allen aan de tap staan.” De landschapsveiling op 15 september begint om 14.45 uur. De bieders krijgen de grond

niet in eigendom, maar sponsoren het onderhoud en de natuurontwikkeling voor tien jaar. Dit is de laatste, speciale aflevering van een serie.

'De edelherten staan al te popelen aan de Duitse zijde van de heuvelrug'

